

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) AUG. 23rd, 1922

ST. (NO.) 194.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Posamezna številka 3c.

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

VOLUME V.—LETO V.
Single Copy 3c.

ŽELEzniški MAGNATJE NA KONFERENCI.

DANES SE SNIDEJO V NEW YORKU NA KONFERENCI PREDSEDNIKI VSEH ŽELEZ. DRUŽB, DA RAZMOTRIVAJO PREDLOGE BRAOVŠČIN ZA PORAVNAVO.

New York, 23. avg. — Danes se snide zveza eksekutivnih železniških delavcev že na tretji konferenci, odkar je pričela stavka železniških mehanikov. Prvi dve konference sta se sešli, da razmotrivata predloge predsednika Hardinga, sedanja konferenca bo vzela v pretres načrt, ki ga so predložili voditelji železničarskih bratovščin. Na tem sporu nastopile v vlogi posredovalcev. Načrt železniških bratovščin v detajlih sploh ni znan. Sodi se, da določa povrnitev gotovih starostnih pravic, ki so se vzhodne železniške družbe na sv. j. lasti konferenci, še pred par dnevi izrazile, da o sprejetju sporazuma na taki podlagi ni niti govoriti. V sled tega prinesla kak uspeh, jako majhno.

Ako današnja konferenca zavrne načrt železničarskih bratovščin, tedaj se bodo oči dežele zopet obrnile na admistracijo v Washingtonu. Dva dosedanja poskusa vlade, da bi se postala brez uspeha. Prvi načrt so zavrnile železnice, drugi pa stavarji. Železnice bodo nadaljevale s svojimi delovanji, da ziomijo stavko. Izjavljajo se, da njih deželno obratujejo 70-procentno, toda stavkujoči mehaniki, da so razadevna poročila lažnjiva, kar je tudi malo resnica.

Stavarji bodo nadaljevali s svojimi bojem v pripravi, da jim bodo pomagali tudi ostali železniški delavci. Železniški delavci se jim morda pridružio kot stavarji, ki bi imeli ko o bratovščin lahko pričakujejo moralno in finančno podporo.

Chicago, 23. avg. — Ker je U. S. Jeklarska korporacija naznanila, da se bo navadnim delavcem zvišala plača za dvajset procentov, so voditelji železniških delavcev pričeli upati, da bo vlada železnižnim delavcem dovolila ponovno zaslišanje, ki je do sedaj bil odložen, da se upostavi zopet plače, ki jih dobivajo delavci do 1. julija. Zadeva pride na pred železnižnim odborom prihodnji ponedeljek. Zahteva se tudi, da železnice ne bodo vodile posebne opozicije proti zahtevi delavcev, ki bodo zahtevali, da se 5-centno znižanje, ki je postalo veljavno s 1. julijem, zopet razkazuje.

Washington, 22. avg. — Semkaj se poroča, da je med železnižnimi podjetniki Illinois, Indiane, Iowe, Michigan in Wyomingu prišlo do popolnega sporazuma, in da se železnižni vseh vseh vračajo na delo. V vseh slučajih je bil spor dosežen na podlagi clevelandske pogodbe. Delavski department sodi, da bo s tem tedenska produkcija narasla na 9,000,000 ton.

Protestira. Osnem se javlja, da je John L. Lewis, predsednik R. Blanda iz premogarskega distrikta Indiane telegrafno protestira pri nastavitvi preiskovalne komisije, na kateri bi ne bili zastopani rudarji in operatorji. Lewis pravi, da taka preiskava ne more biti uspešna, in da bodo odgovornost zanjo nosili oni, ki so jo predložili. Toda Harding je danes vzpričo tega neodvisno izjavil, da bo preiskovalna komisija po nastavitvi od premogovne industriji, in da bodo v isti komisiji se bodo borile za mir.

Cleveland, 23. avg. — Ko sta sinoči odhajala iz Clevelanda Warren S. Stone od bratovščine strojevodij in D. Robertson od bratovščine kurjačev, da razvidita konferenca železnižnih predsednikov, ki se je sešla v New Yorku, sta izjavila, da bratovščine ne bodo odnehale od prizadevanj za poravnavo stavke toliko dolgo, dokler ne bodo dosežena.

NEW YORK SO KRIVA. New York, 23. avg. — Ded spodobnega plesa odgovorna dekleta. Gaynor, ki je star 82 let, je mnenja, da moderni nebrzdani ples izgublja popularnost in da se bodo v kratkem povrnil nekdanji graciozni plesi.

Napoveduje sijajen razvoj zrakoplovstva

HOLANDSKI AVIJATIK NAPoveduje VEKTRATEN PREKOATLANTSKI POLET V 24 URAH.

London, 23. avg. — "Aeroplan bodočnosti bo obenem najbolj gorostasen najbolj čudovit stroj, kar jih je kdaj ustvarila roka človeka."

Tega mnenja je M. Anton Fokker, znameniti holandski zrakoplovski iznajditelj, ki se sedaj mudi v Angliji, iskajoč načrte in vzorce, katerih se bo posluževal v svojem delu, da pospeši vojaško in trgovsko zrakoplovstvo v Zedinjenih državah.

Fokker izjavlja, da se bo izpopolnilo aeroplan v tolikem obsegu, da bodo zrakoplovi med Evropo in Ameriko prihajali in odhajali po petkrat ali šestkrat v teku 24 ur, in da bo v par urah možno uničiti čista mesta.

"Aeroplan bodočnosti odvisi skoro popolnoma na razvoju motorja in kuriva. Ako se bo razvoj nadaljeval s tako naglico kot sedaj, tedaj bomo imeli v zraku kmalu ravno tako redno transportno službo kot na zemlji z vlakmi. Aktualna velikost in brzina zrakoplovov se ne bo toliko povečala kot njih število. V bodočih desetih letih bo povprečna brzina zrakoplovov znašala 120 milj na uro, v stanu pa bo dosegl tudi brzine več sto milj. Potniški zrakoplovi bližnje bodočnosti ne bodo vsebovali za več kot 20 ali 30 oseb, bombni zrakoplovi pa bodo v stanu vzeti s seboj kvečjim 15,000 funtov eksplozivnih snovi. Tovorni stroji seveda pa bodo ravno tako ločeni od potniških aeroplanov, kot so navadni de luxe vlaki na železnihah.

"V teku dvajsetih let bo Atlantic zvezan z zračno službo, vozečo po petkrat ali šestkrat na dan. V teku petdesetih let pa napovedujem zrakoplove, na katerih bodo vse udobnosti in zabavnosti, ki jih posedajo danes veliki prekomorski parniki. Takrat bodo zrakoplovi nosili palmove nasade, godbo, plesalne dvorane, jedilne dvorane, igralnice in vse druge udobnosti. Vožnja bo trajala 24 ur. Če bi bila zadnja vojna trajala dalje časa, bi se bilo zrakoplovstvo še bolj razvilo. Prihodnja vojna bo dokazala, da so bojne ladje izgubile vso vrednost. Najslabotnejši del bojne ladje je njeno dno. S par bombami se bo razbilo vso ladjo ter predrl dno. Jaz ne bi bil rad na mornarici, kadar pride do prihodnje vojne. Maščevanje bo tvorilo poglavitni del bodočih vojen. S tem se bo nadaljevalo toliko časa, da bodo postale tako grozne in uničujoče, da bo prišlo do neizogibnega konca vseh vojen. Zrakoplov bodočnosti bo v resnici najbolj gorostasen in čudovit stroj, kar jih je kdaj ustvarila roka človeka."

MATI UMORILA SEBE IN DVA OTROKA.

North Baltimore, O., 2. avg. — 31-letna Mrs. Emery Green iz Belmore, 15 milj od tu, je danes z britvijo prerezala vratove svojih dveh otrok, 5-letnega Stanleyja in 2-letne Coral, nato pa je izvršila samomor. Trupla je našel mož in najstarejša hči, ko sta se vrnila od molčenja. Kot vzrok se navaja huda žalost nad smrtjo otroka, ki je umrl pred par meseci.

NOV POGON NA KOMUNISTE.

RUTHENBERG IN VEČ DRUGIH RADIKALCEV PRIJETIH V ZVEZI Z ŽELEZNIŠKO NESREČO BLIZU GARY, IND.

Kot se poroča iz Chicago, je bilo večeraj tamkaj prijetih več nekdanjih komunistov in sedanjih članov Workers Party of America, med njimi tudi C. E. Ruthenberg, ki je svoječasno živel v Clevelandu ter je bil večkrat socialistični kandidat za župana. Pozneje je Ruthenberg prestopil h komunistom, sedaj pa je tajnik Workers Party of America. Vsega skupaj se je aretiralo 14 oseb. Aretacije so se izvedle v zvezi z železniško nesrečo blizu Gary, Indiana, ki se je zgodila v nedeljo, ker se je bilo izpolnjenih baje več žebeljev, s katerimi so bile pribite tračnice. Na tak način namreč pojasnjuje nesrečo železniška družba, medtem ko voditelji stavkujočih železnižnih mehanikov izjavljajo, da je nesrečo zakrivilo nepopravljeno stanje lokomotive. V nesreči stala bila ubita strojevodja in kurjač.

Pogon na komuniste se je v pripori v soglasju z naročilom justičnega departmanta v Washingtonu. Pogon se je izvršil ob zaključku nekega zborovanja, ki se je baje vršilo v nekem gozdu, in katerega so se vdeležili voditelji Workers' Party iz raznih delov Zedinjenih držav. Baje je več prominentnih voditeljev pobegnilo, med njimi menda tudi William Z. Foster.

Poleg Ruthenberga so bili aretirani sledeči: William F. Dunne, urednik lista "The Worker", Caleb Harrison in Charles Herickson iz Chicago, W. Reynolds iz Detroit, Max Lerner iz Seattle, Cyril Lampkin iz Detroit, Francis Ashworth iz Camden, N. J., Alex Vail iz Philadelphije, Charles Crumbin iz New Yorka, T. H. Sullivan iz St. Louisa, John Mihelič iz Kansas City, E. Mcmillin iz St. Louis in Thomas O'Flaherty iz New Yorka.

Preiskave vzrok nesreče.

Chicago, 22. avg. — Zastopniki meddržavne trgovske komisije so danes pričeli s preiskavo v nesrečo, ki se je v nedeljo zgodila blizu Gary, Ind. Železniška družba izjavlja, da je bila nesreča povzročena vsled odstranitve žebeljev, s katerimi so bile pritrjene tračnice, toda McRath, podpredsednik železniškega departmanta pri Ameriški delavski federaciji, izjavlja, da je obtožba brez podlage, in da je nesrečo, očitno povzročila defektivna lokomotiva.

Vdrtje v urad Fosterja.

Obenem je danes državni pravdnik Crowe podal izjavo, v kateri se priznava, da vdrtje v urad W. Z. Fosterja, načelnika Vzgojevalne lige strokovnih unij, in zaplenitev dokumentov ni prinesla na dan nikakih dokazov, da so radikalni delavski voditelji zapleteni v kakšno sabotažno zaroto.

— Če seimate drugega zvezka Ivan Zormanovih poezij, si to lepo knjižico gotovo v kratkem omislite, kajti zaloga ni več velika. Cena vezani knjigi je \$1.25. Dobi se v našem uradu.

Politikaši se izogibajo važnih vprašanj.

KONVENCIJA REPUBLIKAN-CEV IN DEMOKRATOV V COLUMBUSU SE OPNAŠATA KOT DA V INDUSTRIJI DEŽELE VLADA NAJVEČJI MIR. POLITIKANTI POJO STARO PESEM.

Columbus, O., 22. avg. — V odje demokratov in republikancev iz Ohio, ki so se danes zbrali tukaj, se bodo izogibali vseh "nevarnih" vprašanj, ako ne pride do nenadne prevrnitve načrtov. Za politikaše, ki so se zbrali tukaj, da prične s pripravi za jesensko kampanjo, industrijalni spori, ki divjajo v deželi, sploh ne obstajajo. Očitno se prav nič ne zavedajo, da narod stoji na pragu zime, in znjo resna kurivna kriza. O možnosti razširjenja železničarske stavke se sploh ne misli. Izogiba se tako pri demokratih kot pri republikancih vseh stavk in vseh vprašanj, ki so s stavkami v zvezi. Govori predstavnikov obeh strank so taki, kot so bili pred petimi ali desetimi leti. Republikanci hvalijo republikansko administracijo, demokratje pa iščejo napake. Ista stara zgodba na obeh straneh: Kar smo mi naredili, je vse prav, kar so pa oni naredili, je vse narobe.

Ker je delavstvo nezadovoljno s obema strankama in njenimi kandidati, se bosta obe stranki skrbno izogibali vseh vprašanj, ki bi mogli zanimati delavstvo. Politikanti obeh strank smatrajo štrajkovni položaj za politični dinamit, s katerim je treba oprezno postopati.

Konvencijo republikancev je otvoril senatorski kandidat Fess, demokratsko pa propadli governerski kandidat Duffy, ki je napadel reformiste, ki jemljejo državljano pravico do porotne obravnave. Imel je očitno v mislih prohibicioniste, toda direktno se ni izrazil, kajti demokratje se boje, da bi potem vsi suhači volili za republikance v jeseni. Duffy se je očitno že potolažil, ker je pogorel pri primarnih volitvah, kajti o governerskem kandidatu Donaheyju je dejal, da je "bil preiskuvan, in pronajden vrednim." Donahey je opozarjal na stroške v zvezi s Thompsonovo kampanjo kot dokaz "Newberizma" ter na padel tarifno predlog ter izjavil, da so davčne spremembe, ki jih je uvedel kongres, pomagale le bogatinom.

Demokratje špekulirajo, v kolikem obsegu bo Newton D. Baker vplival na sestavo demokratske platforme za jesenske volitve. Kot znano je Baker na konvenciji clevelandskih demokratov zagovarjal odprto delavnico, nekar je bil zopet soglasno izvoljen za poglavarja demokratov za Cuyahoga okraj, medtem ko je znano, da je bil Donahey nekoč unijski organizator.

LORAINČANI NE VERJAMEJO V PROHIBICIJO.

Lorain, O., 23. avg. — V Lorainu je bilo izza uveljavljenja prohibicije obsojenih vsled kršitve njenih zakonov 795 oseb, in vplačalo se je \$170,000 v globah. Tozadevno poročilo podaje mestni varnostni direktor Frank Klady.

Plače jeklarskih delavcev se zvišajo.

DELAVCI, KI SO DOBIVALI 30c NA URO, BODO DELŽNI 6-CENTNEGA ZVIŠANJA.

New York, 22. avg. — Jeklarski magnatje so kar naenkrat postali silno velikodušni ljudje. Danes je United States jeklarska korporacija kar sama od sebe naznanila, da se bo plače navadnih jeklarskih delavcev, ki so sedaj dobivali 30c od ure, zvišala na 36c. Temu naznanilu so sledile takoj tudi slične izjave od strani Midvale Steel and Ordnance Co. in Sheet and Tube Co. Vse tri korporacije uposlujejo v normalnih časih okrog 300,000 delavcev.

Družbe niso v zvezi z 20-procentnim zvišanjem plač podale nikakega pojasnila, toda opozarja se na dejstvo, da je pričo obstoječega naselniškega zakona pričelo primanjkovati navadnih delavcev, ki so svoječasno stalno prihajali v jeklarske centre. Ko se je spomladi obtežilo pomankanje navadnih delavcev v jeklarski industriji, je prišel štrajk rudarjev, in s tem je bila vrzel izpolnjena. Zdaj pa je stavka skoro končana, zahteva po delavcih v drugih industrijah, posebno stavbinskih, se je povečala, vsled česar so jeklarske kompanije, plačujoče 30c od ure, pričele izboljšati plače, katerih ni bilo moč več nadgraditi. 30-centna mezda za delavce, ki so plačani od ure, je bila po jeklarnah uveljavljena že od 19. avgusta preteklega leta.

Clevelandski delavci prizadeti.

V Clevelandu bo deležnih novega zvišanja okrog 9000 delavcev, ki so uposleni pri American Steel and Wire Co., ki se nahaja pod kontrolo U. S. jeklarske korporacije.

VODKA V RUSIJI DOVOLJENA.

Berlin, 23. avg. — V Rusiji se zopet sme izdelovati vodko ali žganje. Produkcija vodke je bila prepovedana, odkar je Rusija stopila v svetovno vojno. Sovjetska vlada pa je odredila, da ne sme vodka presegati nad 38 procentov alkohola, in vlada bo imela tudi monopol nad produkcijo.

RUDAR VENTURARO SPOZNAN KRIVIM.

St. Clairsville, O., 22. avg. — Porota, ki je imela v rokah slučaj rudarja Dominika Venturara je po dvehurnem razmotrivanju poročala, da ga je pronašla krivim umora prvega reda, s priporočilom, da se mu izkaže milost. Venturaro je prvi izmed tri najstih unijskih delavcev, ki so obtoženi v zvezi s smrtjo stavkomojca J. I. Majorja, ki je bil ustreljen 27. julija. Obsodba še ni bila izrečena.

— Zadnji teden se je vršila v Rickenbacker Motor Co. delavnici precejšnja slavnost, ko se je praznovalo triletnico Rickenbacker avtomobila, obnem pa je bil dodelan tudi 2,500. avtomobil te vrste. Slavnosti je prisostvoval tudi iznajditelj avtomobila, zadnji svetovni vojni. Avtomobil sam na sebi je star sedaj že tri leta, delati in pošiljati na trg pa se jih je pričelo šele pred šestimi meseci. Kapitan Rickenbacker je namreč karo hotel najpreje preizkusiti, predno jih je pričel izdelati in pošiljati na trg.

NAČELNIK IRSKE ARMADJE UMORJEN.

MICHAEL COLLINS, VODJA IRSKE VLADE, JE BIL USTRELJEN IZ ZASEDE, KO SE JE VRAČAL IZ CORKA.

London, 23. avg. — Michael Collins, načelnik irske vlade in vrhovni poveljnik irske armade, je bil nocoj iz zasede ustreljen pri Bandonu, okraj Cork. Umor se je izvršil komaj par ur po ovaciji, ki mu jo je priredilo prebivalstvo Corka, ki je prvič videlo heroja irske proste države v vojaški uniformi vrhovnega poveljnika.

Tako je smrt vzela v teku desetih dni dva najbolj prominentna voditelja irske vlade. Ravno pred desetimi dnevi je nenadoma umrl Arthur Griffith, predsednik parlamenta, katerega se je smatralo za kot vodilno silo irske vlade, sinoči pa je bil ubit Collins, ki je bil smatran vojaškim genijem irske armade. Collins je bil ubit v trenutku, ko se je mislilo, da je odprta sila republikancev na jugu, katere vodi de Valera, strta. Na Collinsa je bilo izza sklepa miru z Anglijo vzprijetih že več morilnih poskusov, ki pa so se vsi ponesrečili. Šele zadnji petek je bila na avtomobil, v katerem se je mislilo, da se nahaja on, zagnana bomba, 17. aprila pa je njega in njegove tovariše napadla družba meščkih, ko se je vračal od zborovanja v Naas. Napadeni so na napadalce pričeli streljati ter jih pognali v beg. Collins je enega izmed napadalcev sam ubil.

Collins je bil vedno vnet Sinnajovec ter iskren boritelj za svobodo Irske, toda ko je sprevidel, da je Irska dovolj izkrvavljena v večnih bojih z Anglijo, je podpiral gibanje za mir ter je po sestavi redne irske vlade zavzel mesto vrhovnega poveljnika irske armade. Amerikanci, ki so odšli v London v teku zadnjih dni, pripovedujejo, da je bilo splošno znano, da so se uporniki zarotili, da umore Collinsa, da maščujejo smrt H. J. Bolanda, prijatelja de Valere, ki je bil ubit od vojakov redne irske armade. Uporniki so nabili po telegrafskih drogih letake, v katerih se zatrjuje, da je bil Boland ustreljen, ko celo nikakega orožja ni imel pri sebi.

IZ "IMENITNE DRUŽBE".

Oakland, Cal., 22. avg. — Ako hoče Mrs. Edith Spreckles Wakefield, nekdanja žena kapitalista Sprecklesa, mladega artista Rodneya Hendricka iz San Francisco, za svojega moža, tedaj bo morala plačati njegovi sedanjici ženi \$25,000 za tatvino njegove ljubezni. Mrs. Edith Spreckles Wakefield toži svojega sedanega moža, Frank Wakefielda, ki je prominenten biznismen v San Francisco, za razporoko, in priznava ljubezen do mladega artista. Mrs. Kenrick pravi, da jo je mislila Mrs. Wakefield odkupiti s \$100 mesečno, ako bi ne vložila tožbe za ljubezen njenega moža.

kapitan Rickenbacker, eden najslavnejših ameriških avijatikov v

"Enakopravnost"

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

Owned and Published by:
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.
 United States 1 year \$4.50, 6 mo. 2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada 1 year \$7.50, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3. SINGLE COPY 3c.

Lasted in izdaja za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebine oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravlništvo.

CLEVELAND, O., SREDA (WEDNESDAY) AUG. 23rd, 1922

104

APEL NA SLOVENSKE STARŠE.

Bliza se september, mesec, ko se šole, ljudske in višje, zopet odpirajo ter vabijo rajajočo in lahkosrečno mladino, da poseže po knjigah, ki so tekom poletja ležale zaprašene na policah in znova posveti svoje ure pouku in izobrazbi. Veliko izmed onih, ki so junija dokončali ljudsko šolo, se bo sedaj podalo na višje šole, da izpopolnijo in povečajo mali zaklad učenosti, katerega so jim dali učitelji ljudske šole, toda še več jih je, katerim je pot do višje izobrazbe iz takih ali takih razlogov, povečini materialnih, zaprta, in porazgubili se bodo v masi tovarniških trpinov, ki si z napornim fizičnim delom služijo svoj grenki vsakdanji kruh.

Med poslednjimi bo posebno veliko otrok slovenskih staršev. Če čitamo letna izvešja clevelandskih višjih šol, najdemo med njimi bore malo slovenskih oziroma jugoslovanskih imen. Šele v teku zadnjih par let je opaziti majhno izboljšanje, toda če vzamemo v poštev število Slovencev oziroma Jugoslovancev v Clevelandu, tedaj moramo priznati, da je to še jako nepopoln napredek.

Kaj je vzrok temu? Ali nezavednost, brezbriznost ali materialne oziroma denarne težkoče? Vsi trije razlogi so prispevali k temu stanju, toda skoro bi rekli, da sta prva dva v večji meri kriva kot pa poslednji. Vsakdo izmed nas pozna družine, ki imajo denarja kot črepanj, ki razmetavajo in hodijo košato okoli, toda njih otroci so ostali brez poklica in brez izobrazbe; so šlabi in odvisni le od denarjev, ki so jih spravili skupaj njih očete in matere.

V tem oziru bi se pač morali Slovenci, živeči po ameriških mestih, učiti pri svojih rojakih v stari domovini. Ni ga tako bornega delavca ali uradnika v kakem slovenskem mestu, ki ne bi bil pripravljen doprinesati največje žrtve, samo, da bi dal svojim otrokom priliko, da se izobrazijo. Revščina jih tare na vseh konic in krajih, toda misel, da se gre za bodočnost otrok jim daje moč, da se borijo z vprašanji vsakdanjega življenja kot pač najboljši vedo in znajo. Koliko naše inteligence bi že imeli ameriški Slovenci, koliko več bi veljali v javnosti, če bi se bili malo več brigali za izobrazbo svojih otrok!

Med Slovenci v Ameriki je splošno razširjena napačna sodba, da šolanje v Ameriki nima kredita, in da je pohajanje v višje šole samo potrat časa in denarja. To je

bilo nekoč morda deloma resnično. Amerika je bila dežela prilike za vsakega z odločno voljo in bistrimi možgani. Ampak tisti časi minevajo, in kmalu ne bo ni duha ni siuha več o njih. Čim se prebivalstvo veča in gospodarske razmere približujejo gotovi nepremični točki, tem manjše postajajo prilike za navadnega človeka, da si opomore brez izobrazbe. Ne bo dolgo, ko se bo za vsako delo zahtevalo izpričevala o kvalifikacijah tistega, ki je išče. Znamenaja v tej smeri je opaziti na vseh straneh.

Ko se torej septembra zopet odpro šolska vrata, pomislite dvakrat, predno se odločite, da vaš sin ali hčer ne potrebuje nadaljne izobrazbe. Posebno še, ako je vaš otrok nadarjen in ga veseli šolanje, dajte mu priliko, da se njegova želja izpolni. reba vam bo sicer morda vsled tega nekoliko potrepeti na tem ali onem, toda vse to bo pozabljeno in stotero poplačano v hvaležnosti otroka, kateremu ste dali priliko, da je razvil svoje zmožnosti na korist in veselje vam in sebi ter za napredek človeške družbe sploh.

BALKANIZEM.

"Govoričenje o končnem obračunu z Italijo traja že tri leta. Ne smemo ga pozabiti. Optimisti pa naj nam oprostite, ako pravimo, da to govoričenje ne bo prenehalo niti z dnem, ko bo podpisan najpopolnejši sporazum. Irredentizem, ki se razteza na Istro in Goriško, je nota, ki bo vedno zastrupljeno odkritosrečno odnošaje med obema narodoma, o katerih potrebni smo mi prepričani." Tako je modroval in "sklepal pred kratkim" rimski "Il Mondo", ki meče nam Jugoslovenom zajedno v obraz balkanizem in primitivno mentaliteto, ker se nočemo kar slepo pokoriti italijanskim predlogom o izvedbi rapalske pogodbe in ureditvi reškega vprašanja.

Glede slednjega navaja, da se na jugoslovanski strani pozablja, da ima baš Reka predstavljati točko za stike naših vzajemnih interesov in zono za razvoj sodelovanja. Ali na klopi baroškega pristanišča mora vibrati jugoslovanska zastava z orožnikom poleg nje! To ni ne de, ako sledi polom reške pristanišče jednote in ako se izkaže gospodarske koristi za neizvedljive. Ali bi ne moglo biti več vredno vprašanje gospodarskega uveljavljanja Reke kakor pa vprašanje suverenosti nad par metri "bankina"? Italijanski člankar želi Jugoslaviji državnikov, ki bi zapustili politiko ozkega balkanskega kroga s sistematičnimi težkočami, spletkami, nezaupanjem in provincializmom ter bi se povzpeli do evropskega premotiviranja potreb svoje dežele, na kar bi jo privedli brez dvoma na pot politike, ki bi realizirala

iskrene sporazume in pristržno sodelovanje z Italijo.

To je stara italijanska pesem, ki nam že priseda. In prav nič nas ne gane tudi navajanje Llycd Georgevega začudenja, da se Jugosloveni in Italijani ne morejo sporazumeti tako dolgo časa radi pravzaprav malenkostnih zadev. Jugoslovanski - italijanski spor se vleče dalje in kdo ve, koliko časa bo še to trajalo, ker sta si pač še vedno v ostrem nasprotju naš balkanizem in italijanska evropska vzvišenost. Kaj takoj povemo, da se prav nič nesramujemo svojega balkanizma in da nimamo nikakega poželjenja po onem evropskem premotiviranju svojih potreb, katero nam narekuje italijanski list. V našem balkanizmu je poštenost in pravičnost, v italijanski evropski vzvišenosti pa nepoštenost in krivičnost.

Se sedaj, po tolikih pogajanjih, ni pravega razumevanja za jadransko vprašanje na italijanski strani. Italijo motijo Angleži s svojimi pomorskimi tudi na Jadran segajočimi načrti in Italija rajše obrača svoje oči proti severnim državam in išče o tam pomoči za svoje gospodstvo na Jadranu, nego da bi se iskreno sporazumela z Jugoslavijo in jej priznala, kar jej gre ter iskalo pri njej prijateljstva, ki bi uredilo razmere na Jadranu za bodoče čase zadovoljivo za domačine, za Jugoslovane in Italijane.

Italijanski list meče v nas očitanja in stavi nam vprašanja. Najbrže pa je upravičenejša, ako mi vprašamo Italijane: ali bi ne moglo biti več vredno vprašanje gospodarskega uveljavljanja Reke kakor pa vprašanje radi "bankina"? Tista trditve o

sledečem polomu reške pristanišče jednote je prazna bajka, gola pretveza, preverjena s puhli mi izvajani. Treba je malo pomisliti, pa pride vsakdo do zaključka, da je pristaniška jednota odvisna le od dobrega, sporazumnega sodelovanja med Jugosloveni in Italijani. Pretiranost in ključovalnost je v reškem vprašanju zgolj na italijanski strani. Kakor hitro ju vržejo od sebe, pa stopimo na pot, na kateri bo Reka točka za stike naših vzajemnih interesov in zona za razvoj sodelovanja.

Sicer pa nam je "Il Mondo" povedal nekaj, za kar smo mu hvaležni. Le odkritosrečni bodimo! Italijani sploh ne mislijo na pravi sporazum, na vstvarjanje odnošajev, ki bi prijateljsko zblíževali oba naroda. List sodi, da irredentizem, ki se razteza na Istro in Goriško, je nota, ki bo vedno zastrupljeno odkritosrečno odnošaje med obema narodoma. Zakaj pa? Samo po krivdi Italijanov. Italijani v naši Dalmaciji imajo biti nekaki nadzorjavljani sredi naših državljanov, naši Jugosloveni v Julijski Krajini pa helotje! Dokler Italijani v tem pogledu ne izpremeje svoje mentalitete, ne bo držal noben podpis med beografsko in italijansko vlado. To naj si dobro zapomnijo Italijani.

Salvemini je tožil v "Secolo" pred par meseci, da je italijanski državniški zapustil "il buon senso". To se kaže v vsem njihovem povojnem politikanstvu in zato so smešna njihova očitanja o balkanizmu.

Italijanskim državnikom rečemo v zaključek: Približajte se našemu balkanizmu in naši primitivni mentaliteti in stopite s svojega visokega evropskega stališča malo nižje do nas — pa bo dober in trajen sporazum med Jugoslavijo in Italijo takoj mogoč!

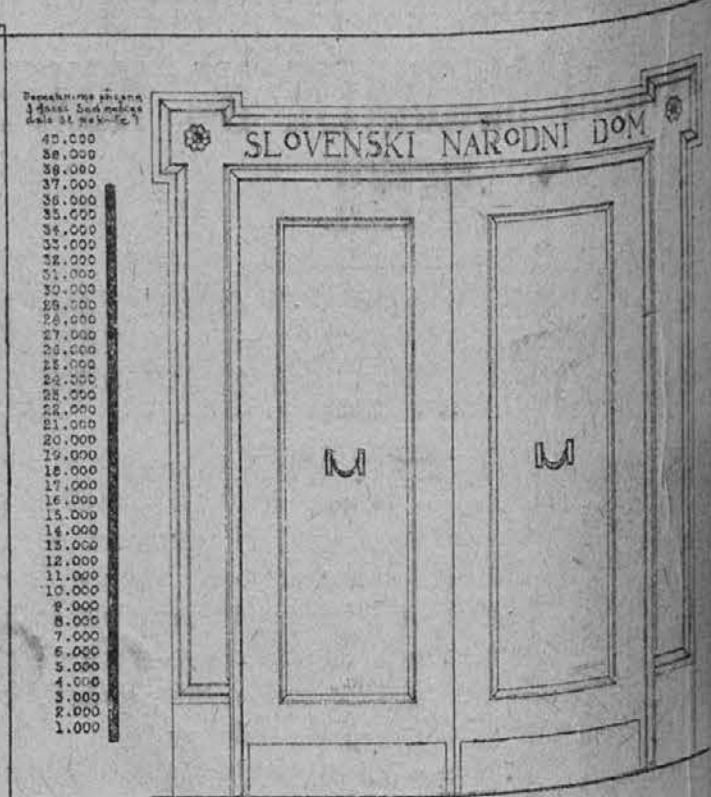
Hudo kesanje se je pojavilo sedaj pri tistih ljubljanskih Nemcih in nemškutarjih, ki so ob prevratu bežali iz našega in drugih mest v Sloveniji v Nemško Avstrijo. Pobegnili so takrat iz Ljubljane iz docela smešne strahopetnosti, češ, "da jih bomo Slovenci žive na meh odrli in pohrustali," danes pa hočejo v Ljubljano odn. Jugoslavijo sestradani in osiveli, da se tu nekoliko najede, pri tem pa zdihujejo na tihem in na glas, "kako srečni bi bili, če bi mogli v Jugoslavijo nazaj," ker vidijo, kako se nam dobro godi! — Verjamemo, da uvidevajo svoje

brezmiselno strahopetnost in takratno slepo sovraštvo do nas, toda pomagati jim ne moremo več! Kako dobro se Nemcem pri nas v Jugoslaviji godi, so dokazali tisti nemški trgovci, ki so optirali v Nemško Avstrijo, pa se še po 1 letu zapadlega termi-

na ne morejo spraviti iz Jugoslavije!!

— Upoštevajte trgovce, ki oglašajo "Enakopravnost."

KAMPANJA S. N. DOMA:

Pečarski klub za 10 novih delnic \$100.00.

Na delnice je nadalje vplačalo članstvo sledečih društev:

Carniola Hive št. 493 L. O. T. M.: Rosie Kandek, Jennie Ambrožič, Mary Skuly po \$10, Antonija Lapuh \$5, Terezija Koren, Franciška Laurič, Sofija Kocjančič, Mary Marešič, Mary Jančigar, Mary Kočevar, Mary Kraic, Hedvika Trošt po \$2, Louise Koren, Agnes Jerič, Rosie Smole, Katie Tisovec, Ana Rozman, Rosie Vehovec, Jennie Steklasa, Rosie Verbič, Mary Berber, Mary Dobrave, Frances Novak, Hemita Simončič, Angela Mirtič, Jera Jarc, Jennie Longger, Fany Jelnikar po \$1.

Napredne Slovenke št. 137 S. N. P. J.: Mary Trampuš \$10, Josipina Žnidaršič \$6, Ana Tekavčič, Ivana Doljak, Mary Rakar, Frances Černe po \$5, Franja Krašovec \$2, Terezija Mrhar, Ana Hodely, Franja Stachel, Ivana Blatnik, Jela Dobričič po \$1.00.

Carniola Tent št. 1288 T. M.: Ludvik Medvešek \$20, Martin Vesel, Frank Černe po \$10, Frank Šenk in Neimenovani po \$5, Mike Swall \$4, Jos. Hren \$3, Jos. Jaklič, Jos. F. Kotnik, John Centa, John Eržen po \$2.

Glas Clevelandskih Delavcev

št. 9 S. D. Z.: John Stih in Frank Pucelj po \$10, Jos. Peterlin, Martin Svete po \$2, Ferdinand Debeljak in Frank Norax po \$2.

Slovan št. 3 S. D. Z.: Javornik \$2.00.

Slov. Sokol: Frank Strahovnik, ml. \$5, Louis Ponikvar in John Živkovič po \$2, Louis Sokolhek \$1.

Naprej št. 5 S. N. P. J.: Knaus \$10, John Prištor, Anton Giancomelli \$3.

Lunder Adamič št. 20 S. D. Z.: Frank Knez \$10, Franja Kave, Fr. Zajc, Neimenovani \$3, Blaž Dolinar, Jakob Matija Margon, Jakob Nikolgar, Math Istanič, John Bogolin, Josip Okerec po \$1.00.

Ribnica št. 12 S. D. Z.: Ban, Anton Pakiz po \$5, Medic, Frank Laurič po \$4, Krašovec, Jak. Zidnik, Valentič, John Bilan, Levstik po \$2, Martin Stach, Frank Leskovic, Louis Mrhar, Louis Mrhar, Frank Mrhar, Anton Sitaro, Frank Turšič po \$1.

Splošna kampanja: Ivan Zelj \$5, Skupna vplačila izkazu \$419.00, zadnji \$35,647.50. Skupaj: \$36,647.50.

HENRI BARBUSSE:

OGENJ

Poslovenil Anton Debeljak.

— Tristo rogatih, da nisem v stanu zasmrčati, zakriči nagloma Blaire, do grla imam tega vežbanja in teh pohodov, ki nas gnajajo z njimi še na oddihu; ves križec imam že srt, pa ti ne morem zadremavhati, tako sem proč.

Zvenket na Volpattovi strani. Sklenil je vzeti s sabo zelenko, čeprav jo prekinja, da ima usodno škrbino. — Oh, da bi bilo le že te vojne enkratonec! vzdihuje nekdo v polusu.

Nerazumljiv krik trmastega upora sikne:

— Našo kožo hočejo!

Ne razburjaj se! zarohni nekdo nič menj mrklo, kakor je donel prej uporni klik.

— Precej pozneje se predramimi. Ravno dve uri bije. V blede svetlobi, menda sije mesec, opazim nemirni obrisi Pinegala. V dalji je zapel petelin. Pinegal se posadi pokonci. Razločim njega hripavi glas:

Kaj pa je to? saj smo vendar v trdni temi in picek se dere. Temu petelinu se blede.

Smeje se in ponavlja: "Petelinu se meša"; nato se znova zvije v volno in zaspi grgraje s smejočim smrkanjem.

Cocona je vzdramil Pinegal. Tedaj premišljuje možštevnik na glas in govori:

— Roj je šel sedemnajst mož, ko je odrinil na vojno. Sedaj jih ima še vedno sedemnajst, ker so vrzeli zamašene. Vsak vojak je ponosil že četrto plačev, enega

od prvotne modrine, tri sinje ko smotkin dim, dvoje hlače, šest parov čevljev. Računati je dve puški na moža: mehanikov pa ne smemo šteti. Trindvajsetkrat so nam dali sveže zaloge živeža. Nas sedemnajstero je dobilo tirinajst pozivov, dvakrat pred brigado, štirikrat na divizijo in enkrat pred vojsko. Enpot smo ostali šestnajst dni neprenehoma v zakopih. Dosedaj smo bili nastanjeni v sedemindvajset različnih vaseh. Od početka vojne je bilo dvanajestisoč mož pri polku; polk obsega dvatisoč mož.

Neobičajno sušljanje ga prekine. To je Blaire, ki mu novo zobovje otežuje govorico. Tudi pri jedi ga ovira. Toda vdene si ga vsak večer in ga obdrži celo noč z besno trdovratnostjo, kajti obljubili so mu, da se hitro privadi predmetu, ki so mu ga vtekli v bučo.

Privzdigem se napel kakor na bojišču. Še enkrat ogledujem ta bitja, ki so se potepala skozi mnoge kraje in doživljaje. Premotivam vse; zdaj leže tu, negibne v žrelu pozabe, na čegar robu se dozdevno oklepajo še posamezniki s svojo klavirno bojaznijo, z otroškim nagonom in suženjsko nevednostjo.

Napoleon me premaga spanec. A dobro se spominjam tega, kar so naredili in ga bodo storili. In sprito te borne človeške noči, ki razgrinja svoj temni nrtvaški prt prek one dupline, se mi sanja ne vem o kateri neskončni luči.

XV.

JAJCE.

Človek ni vedel, kaj naj bi počel. Bil si lačen in žejen, a v tem nesrečnem kvartirju ni bilo nobene reči! Živila so navadno dohajala redno, topot pa so iz ostala in pomanjkanje je dospelo na vrhunec.

Kakor brez glave so stali nekateri v gruč in škripali z zobmi, mršavi trg nas je obkrožal s hujšanimi vrati, hišnim okostjem in golimi brzojavnimi drogji. Naša skupina je pribijala, da nedostaja vsega.

— Komis je šel spat, mesa nema, lahko si zapneš pas.

— Sir je ko strah! znotraj volc, zunaj ga nič ni, čežane pa toliko, kolikor masla na raznju.

— Prigrjaj si kolikorkoli, saj nič ne ostane; vsa krulba je zaman.

— Cisto kakor da šatorimo v pustinji: tri jazbine, notri pa zgolj prepil in moč!

— Kaj basne najlepši žvenk in cvenk, pri moj' jeri, saj imaš takorekoč samo pezdilje v kesi, ko ni štacun.

— Da si Rothschild ali pa volaki krojač, tvoje premoženje bi ti figo pomagalo.

— Včeraj je mlad mjavmjav predel okrog spalne kompanije. Gotovo so pohrustali uboga mucka.

— O, že vem, in rebra so mu štrlela ven kakor plot.

— Ne pomaga nobena maža, je že tako.

— Nekateri, reče Blaire, so se brž ob prihodu zasukali in srečno nabarantali par meric: praskovca pri krčmarju tam ob cestnem oglu.

— Prasi! lahko se režijo, ko si golt mažejo z zlato kapljico.

— Reči pa se mora, da je bila pravcata cukovina: vino je pustilo na dnu goščo kakor v zakajeni pipi.

— Nekateri so baje iztekli dolgousča!

— Bes ga nes! de Fouillade.

— Jaz sem še dokaj zdravo, ker vidijo, sem še sardino in na dnu vrečice malce čaja, ki sem ga čikal s cukrom.

— Resnica je, da uzmanjem ni nič, to je enkrat ena.

— To vsa ni dovolj, nudi še, nisi posebno ješč in če imaš tenka črta.

V dveh dneh čna ju e: ran ena podmetenica, svetla ko zlato. Mesne juhe nobene, prete, prežganka! Vsa je ostala.

— Sveče so vlivali iz nje, menda ka-li.

— Najbolj nesramno je, da si ni mogoče pipe nazgati.

— Prav zares, gola beračija! Nobenega netila nimam več. Imel sem nekaj koncev motvoza, ampak adijo,

zbogom! Zastonj sem prebrskal vse žepe, vse odklenal, harno. Da bi pa kupil, kakor praviš, je odklenal.

— Jaz premorem še čisto kratek konček, pa shranim.

To je v resnici bridko in bedno je, gledati, ko ki ne morejo napaliti pipe ali svačnice ter jih dero, žep in se šetajo. Na srečo premore Tirlor še konček, cina v svojem vžigalu. Kateri to vedo, se zbirajo njega z natlačenimi, a hladnimi vivčki. Pa niti popluti da bi ga zanesli na plamenu kresila: ne preostaja drug ga ko zibelj samega steja, toda prabi se poslednja lica tekočine, ki je ostala v tenkem žukovnem vžigalu.

..... Sreča mi je bila mila..... Vidim, kako Plut

pohajkuje z dobrodušnim obrazom, brundajoč in

košček lesa.

— Na, vzemi! mu rečem.

— Škatljica zveplenk! se glasno začudi ter opaz

stvarco kakor dragulj. Izvrstno, imenitno! Ziglet

Naslednji trenutek že prižiga svojo čedro pri

mu žari obraz kot ogenj v škarnatnem odsevu

na, vsi ga obkolijo in bite:

— Paradis ima žibice!

Proti večeru naletim na Paradisa pred trkoma

valino hišnega pročelja, ki je stalo v oni najsirova

čevlje, popred-le si mi prionegal škarnico klinčkov

pa doboš plačilo za to. Na!

In pomoli mi nekaj v roke.

— Pozor! mi šepne, da se ne zdrobi.

Osuplo motrim belo-blesteči dar in si ne upam

jeti, potem pa spoznam..... jajce!

(Dalje prih.)

INŽENIRJEV PALEC.

Iz Sherlock Holmesovih doživljajev.
Spisal SIR ARTHUR CONAN DOYLE.

Veliki problemi, ki so bili dolgi let najinega detektiva predloženi mojemu prijatelju Sherlocku Holmesu v reševanju, sta bila samo dva, ki sem jih posredovanjem izvedel. In sicer oni o Mr. Hartu, ki je bil v oči blaznosti in o morda poslednji nužni opazovalcu, toda prvi v svojem početku tako čudovito v svojih podrobnostih ta-

ko dramatičen, da je morda vrednejši, da se objavi, najsi je tudi mudil mojemu prijatelju manj priročno za one deduktivne metode, s katerimi je dosegel tako znamenite uspehe. Cela zgodba je bila, kakor mislim, že več kot enkrat popisana v časnikih; kakor pri vseh podobnih pripovedih pa je učinek dosti manjši, ako se nahaja en bloc v enim samem polovičnem stolpcu časnikovem, kakor pa, ako se nam dejstva počasi razvijajo

pred očmi in se skrivnostna zadeva postopno razkriva, ko tvori vsako novo odkritje korak, ki vodi proti popolni resnici. Ko se je ta dogodek pripetil, so naredile okoliščnosti globok učinek name in čas dveh let, ki je od tedaj pretekel, skoraj ni zmanjšal tega učinka.

Bilo je poleti leta 1889., ne dolgo po moji poroki, ko so se dogodili dogodki, ki jih hočem v sledečem na kratko opisati. Povrnili sem se k civilni praksi in naposled zapustil Holmesa v njegovem stanovanju v Baker Streetu, akoravno sem ga pogosto obiskoval ter včasih celo pregovoril, da se je vsaj v toliko odpočival svojih ciganskih navedam, da me je prišel včasih obiskat. Praksa mi je vedno bolj naraščala in ker slučajno nisem stanoval daleč od postaje Paddington, sem dobil nekoliko pacientov med železniškimi uslužbenci. Eden teh, ki sem ga ozdravil bolestin in dolge bolezni, ni nikdar nehal hvaliti mojih čednosti in mi je vedno rojal vsakega bolnika, nad katerim je imel le količjak vpliva.

Neko jutro malo pred sedmo uro me je zbudila hišna, ki je potrkala na vrata ter sporočila, da sta prišla dva moža s postaje Paddington in da me čakata v konzultacijski sobi. Hitro sem se oblekel, kajti vedel sem, da so železniški slučajji redkokdaj malenkostni, ter pohitel dol. Dospevši tja, je moj stari znanec iz

postaje stopil iz sobe in zaprl vrata za seboj. "Tukaj-le ga imam," je zašepetal in pomignil s palcem preko svoje rame; "dobro se počuti." "Kaj pa je?" sem vprašal, kajti njegovo obnašanje je pričelo, da mora biti neko čudno bitje, ki ga je zaprl v svojo sobo. "Nov pacient," je zašepetal; "dejal sem si, da bi bilo najbolje, ako ga sam pripeljem semkaj; tako se vsaj ni mogel izmuzniti. In sedaj je v sobi. Oditu moram, doktor, imam svoje dolžnosti, prav tako kakor vi." In odšel je ta zvesti dovajalec bolnikov, ne da bi mi bil pustil vsaj toliko časa, da bi ga zažavalil.

Stopil sem v svojo konzultacijsko sobo in našel pri mizi sedeti nekega človeka. Bil je preprosto oblečen, nosil mehko čepico, ki jo je položil na moje knjige. Oči ene svojih rok je imel ovit žepni robec, ki je bil ves krvav. Bil je mlad, ne več kakor petindvajset let star, bi dejal, ter imel izrazovit, možat obraz; bil je pa zelo blede in je naredil name vtis človeka, ki veliko trpi vlad močnega vznemirjenja, ki je zahtevalo vse njegove duševne sile, da ga obvlada.

"Žal mi je, da sem vas tako zarana pregнал iz postelje, doktor," je rekel. "A ponoči se mi je prigodila zelo resna nesreča. Davi sem dospel semkaj z vlakom in ko sem na postaji Paddington vprašal, kje da bi dobil dobrega zdravnika, me je nek prijazen človek popeljal do sem. Hišni sem bil oddal svojo vizitko, vendar vidim, da jo je pustila na stranski mizi."

Vzel sem jo ter jo pogledal. "Mr. Viktor Hatherley, hidravliški inženir, 16 A Victoria Str., (3. nadstropje)." Tako se je glasilo ime, poklic in bivališče mojega jutranjega obiskovalca.

"Žal mi je, da sem vas pustil tako dolgo čakati," sem dejal ter sedel na svoj stol. "Kakor vidim, prihajate ravno z nočnega potovanja, ki je samoposebi kaj monotono opravilo."

"O, moje noči ni mogoče imenovati monotone," je rekel in se naslonil nazaj na svoj stol. Vsi moji zdravniški nagibii so se vzdignili proti temu smehu.

"Nehajte!" sem zaklical. "Pre magajte se!" in polil sem ga z vodo iz bližnje čaše.

A bilo je vse zaman. Imel je enega onih histeričnih napadov, ki napadejo krepke narave, kadar so prestale veliko krizo. Kmalu pa se je zopet pomiril; bil je zelo utrujen in se močno srmoval.

"Iz samega sebe sem se norčeval," je rekel.

"Nikakor ne. Izpijte to-le!" Vih sem nekoliko brandyja v vodo in kmalu se mu je začela prikazovati barva na bledeh licih.

"To je bolje!" je rekel. "Sedaj, doktor, pa bodite tako dobri ter poskrbite za moj palec ali pravzaprav ono mesto, kjer je bil."

Odvil je robec ter iztegnil svojo roko. Pogled nanjo je pretresel celo moje utrjene živce. Videl sem štiri prste in strašno rdečo gobasto mesto, kjer bi se moral nahajati palec. Bil je odsekan ali iztrgan prav iz korenice.

"Sveti nebesa!" sem zaklical, "strašna rana je to. Silno je morala krvaveti!"

"Dá, zelo je krvavela. Onesvestil sem se, ko se je zgodilo, in mislim, da sem moral biti dolgo časa brez zavesti. Ko sem se zopet zavedel, sem spoznal, da je še vedno krvavela; radi tega sem privezal konec svojega robca zelo močno okoli členkov ter ga s pomočjo vejice tesneje privil."

"Izvrstno! Ranocelnik bi bili morali postati."

"Veste, to je hidravliško vprašanje in spada torej v moje stroko."

"To rano je prizadejalo," sem

rekel, ko sem jo preiskal, "zelo težko in ostro orodje."

"Nekaj tacega kakor sekalo."

"Nezgoda, kajne?"

"Nikakor."

"Kaj, morilni napad?"

"Zelo morilni, v resnici!"

"Vi me strašite."

Izmil sem mu rano, jo osnažil in obvezal z bombaževino in karbolizovanimi ovojji. On pa je ležal vznak, ne da bi se bil zganil, čeravno se je od časa do časa ugriznil v ustnice.

"Kako se počutite?" sem ga vprašal, ko sem bil končal.

"Izvrstno! S pomočjo vašega brandyja in med vašimi ovojji se čutim povsem novega človeka. Bil sem zelo slab, a moral sem veliko prestati."

"Morda bi bilo boljše, ako ne bi govorili o tej zadevi. Očividno vpliva na vaše živce."

"O, ne," sedaj ne. Naznaniti bom moral celo zadevo policiji; toda med nama rečena, ako ne bi bilo prepričevalnega dokaza, namreč te-le moje rane, bi se čudil, ako bi verjeli mojemu poročilu; stvar je namreč zelo izvanredna, jaz pa nimam drugega dokaza, s katerim bi jo podprl. In tudi ako bi mi verjeli, so vseeno podatki, ki jih morem podati, tako nejasni, da je veliko vprašanje, ako se pravica vmeša v celo zadevo."

"Ha!" sem vzkliknil, "ako je to problem, ki ga želite imeti razrešenega, ki vam prav toplo priporočam, da bi stopili k mojemu prijatelju Mr. Sherlocku Holmesu, predno se podaste na policijo."

"O, čul sem že o tem možu," je odgovoril moj obiskovalec, "in mene bi silno veselilo, ako bi hotel vzeti celo zadevo v roke, dasi se moram seveda poslužiti tudi uradne policije. Ali bi mi hoteli dati majhno priporočilo do njega?"

"Se več storim, Sam vas popeljem do njega."

(Dalje prih.)

Slovenski Dom,

COLLINWOOD,

Direktorske seje se vrše vsak drugi petek, delničarske seje pa vsak drugi četrtek v mesecu.

Priporočam svoje krašne in prostorne dvorane društvom za seje, za veselice, igre in razne druge prireditve. Cenjenemu občinstvu jih priporočamo ob priliki ženitovanj, božij, za razne druge zabave kakor tudi za shode, ker so dvorane jako pripravne za take in enake prireditve. Slovenski Dom ima tudi jako izvrstno urejeno kegličnico, katerega priporočamo rojakom v obilen poset. Slovenski Dom je vaš dom in tu naj bo središče vsega društvenega in družabnega življenja. Slovenski Dom naj bo kakor družinska hiša, kjer se bomo spoznavali in delovali v vzajemnosti za procvit in napredek naše collinwoodake naselbine.

DVAJSET LET SKUSENJE

Mnogi so našli zdravje in zadovoljstvo, ki so bili nekaj neopredeljenih, slabotnih in obupani. Ne glede, za kako boleznijo bolečate in koliko časa, zglasite se v Dr. Kenealyem uradu. Posvetil vam bo isto natančno pozornost, katero je posvečal že množicam bolnikov, ki so prišli k njemu v preteklosti. Posvetovanja zastonj.

Uradne ure: 9 dop. do 8 zveč. Ob nedeljah od 10 dop. do 1 pop.

Dr. KENEALY - 2. nadstropje

647 EUCLID AVE., CLEVELAND, OHIO, REPUBLIC BLDG. Nasproti Taylor arkade.

Frank J. Lausche SLOVENSKI ODVETNIK

Urađuje po dnevi v svoji odvetniški pisarni
1039 GUARDIAN BLDG.
Zvečer od 8:30 do 8 ure pa na domu.
Cent. 710. 6121 ST. CLAIR AVE. Main 5237

ZAKAJ?

- ZATO:** Ker hočete dnevnik, ki se bori za vaše interese in ker je istega nemogoče izdajati brez oglasov —
- ZATO:** ker pomeni vsak oglas v vašem listu več dohodkov za vaš list —
- ZATO:** ker ako kupujete od trgovcev, ki oglašajo v Enakopravnosti, ni potreba od vas nikake žrtve a istočasno pomagata vašemu listu finančno —
- ZATO:** ker ako omenite trgovcu, da kupujete pri njem zato, ker oglašja v Enakopravnosti, bo dal čim več oglasov —
- ZATO:** Vpoštevajte najprvo one trgovce ki oglašajo v dnevniku

"ENAKOPRAVNOST"

In naročajte se nanj.

Vedno najnovejše vesti, povesti itd.

AMERIŠKO - JUG. TISKOVNA DRUŽBA

Princeton 551,

6418 ST. CLAIR AVE.

Ameriški dolarji se izplačujejo v Jugoslaviji.

Brez vsakih nepravil se je izplačalo že na tisoče in tisoče ameriških dolarjev poslanih našim agencijam. Mi zastopamo največji denarni zavod v Ameriki in poslujemo z najmočnejšimi bankami v Jugoslaviji.

Denar se pošlje po denarni nakaznici, čeku in po kablu in sicer po dnevnem kurzu.

Pridite, da dobite najnižjo dnevno ceno na krome ali dinarje, kakor želite. Če živite v mali naselbini, v šumi, premogokopnem okraju ali na farmah, pošljite denar v priporočenem pismu ali pošto denarno nakaznico, z vašim imenom in naslovom, in z imenom in naslovom prejemnika. Omenite tudi, ako hočete, da se izplača prejemniku v ameriških dolarjih ali v kronah. Mi vam pošljemo potrdilo o sprejemu denarja in oddamo pošiljatev.

Prodajamo parobrodne listke za vse največje prekomorske črte.

Potovanje vzame samo osem dni iz New Yorka do Ljubljane ali iz Ljubljane do New Yorka, z velikanskimi ekspresnimi in poštini parniki do Francije pa vzame samo štiri dni. Na teh parnikih je vse kar si človek poželi, gledališče, plesna dvorana, cerkev, sa- lu pa se je zopet pomiril; bil je zelo utrujen in se močno srmoval.

Kadar potrebujete jugoslovanski potni list (pass) pridite, da vam pomagamo. Ako imate zavarovati, vašo hišo, pohištvo, garaž, proti ognju, vaš auto proti nesreči ali tatvini. Kadar potrebujete zavarovalnino ali bond za gradbo vašega doma. Mi zavarujemo vašo prtljago.

Kadar nameravate kupiti ali prodati hišo, pridite do nas in mi vam prihranimo denar. Mi imamo na stotine kupcev in prodajalcev hiš. Naš privatni advokat vam bo dal potrebna pojasnila, da si prihranite na stotine dolarjev v slučaju kadar imate kaka sod- bo. Ako imate kako obtožbo in rabite bond, pridite do nas, da vam pomagamo. Ako imate jugoslovanske, ameriške ali kake druge bonde ali delnice, katere hočete prodati ali kupiti, pridite do nas, da pronajdemo njih vrednost in najdemo kupce zanje. Vse pošiljatev in druge zadeve, kolikor jih še šlo skozi naš urad, je bilo v zadovolji-

POZOR!

Kadar ste namenjeni do nas, ne iščite naše agencije drugod kot samo na

6603 St. Clair Ave., vogal E. 66. St.

Mi smo odgovorni samo za naše pošiljatev in ako ste bili kdaj kje drugje nepravilno posredovani, pridite k nam kjer boste deležni domače in poštene postrežbe v našem jeziku.

ZUPANC & KAUPA

Denarna pošiljalnica in parobrodna agencija

6603 ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 66 ST. CLEVELAND, OHIO.

URADNE URE: od 8:30 do 12:30 dop.; od 2:30 pop. do 8. zvečer. ob nedeljah in praznikih od 9. do 12 ure dop.

Clevelandske novice.

Po večdnevnom iskanju so našli včeraj obrežni čuvaj truplo Miss Nore McGuire, 38, 8116 Dorver Ave., o kateri se veruje, da je padla v jezero zadno soboto z ladje City of Erie, ko je šla z dvema svojima prijateljicama na "moonlight ride". Dekle je bolehalo že dalj časa in se je podalo v soboto vozit na jezero, da se navžije svežega zraka, toda koncem vožnje je niso mogle nje prijateljice nikjer najti. Ostali potniki so pripovedovali, da so videli neko dekle stati ob ograji, da pa je naenkrat izginila in so slišali vodo pljusknuti. Veruje se, da je zgubila ravnotežje in padla v vodo. Možno pa je tudi, da je izvršila samomor.

Navzlic ogorčenju od gotovih oseb, ker je bila aretirana smrtjo. Mrtev je Charles Gross-

Mis Gertrude Bracker, tajnica gledališkega ravnatelja Ohio gledališča, vsled brezbriznosti pri križanju ceste, stoji oblasti na stališču, da je storil policaj svojo dolžnost in ničesar drugega. Dekle pravi, da jo je policaj surovo potegnil nazaj, ko je brezmiselno pričela stopati preko E. 9 St., ko je bilo dano znamenje, da morajo pešci čakati. Ona mu je ugovarjala, nakar je poklical policijsko ambulanco, ki jo je odpeljala na policijsko postajo. Kasneje je bila izpuščena, ko je svojo krivdo priznala.

— Strašna smrt. Včeraj že bolj kasno popoldne sta padla skozi streho pri Wellam Bronze Co. na 6017 Superior Ave. dva strešna krova naravnost v razbeljen forniz za mešanje bron. Eden je umrl pol ure po nesreči, drugi pa se še bori med življenjem in smrtjo.

man, star 62 let, ki je umrl je bil ves ožgan in drugače potolčen, dočim je drugi, Beckman, opočen. Streha je bila že skoro vsa dodelana, ko se je primerila nesreča. Ponesrečenca in še kak ducat drugih karpentarjev, je delalo na vseh delih strehe, ki so bili navidezno še bolj nevarni kot je bil kraj nad fornizom, kjer se je primerila nezgoda. Grossman in Beckman sta stala skupaj na strehi, ko se deske pod njima udru in padeta oba v globino. Delavci v tovarni so vsi pometali proč svoje orodje in hiteli nesrečnejema na pomoč, a pomagati itak niso mogli mnogo. Če bi se bila zgodila nesreča le par minut kasneje, bi bila padla oba v raztopljen bron, katerega se je mislilo ravno vli v forniz. Grossman ki zapuša sina in ženo na 1602 Arthur Ave. Lakewood, je delal pri H. G. Slatmeyer & Son Construction Co. preko 20 let.

— Sinoči, ko se je zaprlo kopalnice v Gordon parku, so začeli avtomobilisti, vozeči ob jezeru obupne krike za pomoč. Ko jih je vrglo več žarnice od avtomobilov po jezeru, so zapazili štiri osebe, boreče se v vodi pred potopitjem. Brž se je odpravilo čev čolnov, ki so pripeljali vse štiri na suho. Bila sta dva fanta in dve dekleti. Vozili so se v čolnu po jezeru, ko pa se je mislila ena izmed deklet presesti, se je čoln prevrnil in prevrnil. Promet po Lake Shore Bulevardu je bil vsled tega za kake pol ure skoro čisto ustavljen, kajti vsak avtomobilist je ustavil, da vidi kaj se je zgodilo.

— Dva moška stabila ubita včeraj, ko se je utrgalo sedem tovrnih železniških voz in treščilo v skladišče Cleveland Builders Supply & Brick Co. na Euclid Ave. in E. 117 St. Mrtva sta voznik Harry Friday, 59 iz 1109 Ashbury Ave. in Melvin Spore, 55, 1636 Bryan Mawr Ave. Kake pol ducata ostalih delavcev se je tudi komaj rešilo poškodb. Ravno kako se je, pripetila nesreča, ne ve nihče, uganjuje se pa na vse načine. Policija je mnenja, da se je svažalo vozove, ki so bili naloženi s cementom na stranski tir, ko so se vozovi odpeli od lokomotiv in treščili s tira v poslopje. Nekatera poročila pravijo, da so prileteli vozovi v poslopje z brzino 30 milj na uro.

— Število deklet narašča. Številke, katere je zbral okrajni auditor Zangerle, kažejo, da se žensko prebivalstvo Clevelanda veča kar skokoma. Pravi, da se je število ženskega spola med 5. in 18. letom narastlo za 2,504, dočim se je število fantov med temi leti pomnožilo le za 1,744. Torej celih 800 primanjkljaja!

NAROČNIKI

POZOR!

Vsled sedanje premogarske in železniške stavke je prizadetih večina naših naročnikov po raznih naselbinah širom Združenih Držav. Gotovo je, da jih je veliko vsled tega brez sredstev in jim je nemogoče poravnati takoj naročnino, katere jim je pošla. Upravništvo tega lista se tega zaveda in prosi vse naročnike, da nas obvestijo, da bodo plačali pozneje, ko bodo pričeli delati, da se jim lista ne ustavi. Naš list je delavski, zato tudi ne bo zapustil naše prijateljice-naročnice v stiski. Vsled stavke smo gotovo tudi mi prizadeti, ker smo odvisni od delavcev in kot taki se moramo istakto boriti za obstanek. Zato apeliramo na vse naročnike, da gornje obvestilo upoštevajo in naj vsak piše na upravo, da se bomo vedeli ravnati. Kdor pa lahko poravnava naročnino, naj napravi svojo dolžnost, in naj deluje, da pridobi še kaj novih naročnikov. Razširimo "Enakopravnost" po vseh naselbinah, ker delavec po-

trebuje delavske liste kateri delujejo in pišejo le v njegovo korist. Apeliramo na tem mestu na vse naše naročnike in zastopnike, da gredo na delo in agitirajo za naš list.

Vsi za enega "Enakopravnost" za vse!

Upravništvo.

SLOVENSKI SOKOL V CLEVELAND, OHIO.

Starosta, John Pollock
Podstarosta, John Marn
Tajnik, Frank Hudovernik,
1064 E. 62nd St.
Blagajnik, Frank Jerich
Nadzorniki, Karol Rogelj,
Frank Šober in John Marinček.
Načelnik, Marijan Živkovich
Učitelj za mladino, Frank Krašovec.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 8. uri zvečer v Slov. Nar. Domu seba št. 3.

MI KUPIMO, PRODAJAMO, ZAMENJAMO VAŠE POSESTVO.

Hiše naprodaj:
Naprodaj imamo hiše za eno ali 2 družini od \$500 do \$2000 takoj, drugo na odplačila. Zamenjamo tudi vašo hišo za farme ali lote. Oglasite se pri nas predno kaj kupite, kaj bo v vašo korist.

Collinwood Realty Co

15513 WATERLOO RD.
J. KRALL & D. STAKICH.
Imamo tudi več drugih posvetov naprodaj.

Pomagaj si sam

do dobre, hladne pijače v gor-kih dneh, pa ti ne bo treba to-žiti, da je vedno slabše na sve-tu. Treba ni drugega kot kupiti najboljše

hmelj
brez katerega ne dobiš zaželje-nega okusa. Nadalje: najboljši

malt
Katere oboje dobiš garantirano čisto in najboljšo vrsto pri tvrdki

Pilsener Home Supply

(LOUIS KNAUS, lastnik)
3916 St. Clair Ave. Cleveland, O.
CENTRAL 4684-K

Delničarji S. N. Do-

ma, ki imajo še plačati kak obrok na delnice, lahko plačajo svoj ostali dolg vsak PETEK zvečer od 7 do 8 ure v S. N. Domu, pri tajniku, ali pa vsak čas pri oskrbniku Doma J. Bradač.

Ali ste že plačali Vaš ostali dolg na delnice S. N. Doma? Ako še niste, potem stopite v S. N. Dom ter poravnajte svoj delež pri oskrbniku Doma J. Bradač ali pa pri tajniku.

PRIDE
V CLEVELAND, O.

Dr. Albert F. Snell
od Snellovega privatnega Sanatorija v Cincinnatiju, O.

Bo v svojem CLEVELANDSKEM URADU
80 Public Square
V SREDO
23. AUGUSTA

in bo ostal do NEDELJE

3. SEPTEMBRA

Samo dvanajst dni!

Doktor zdravi vse kronične bolezni in hibe mož, žen in otrok. Veliko slučajev je, ko se je lahko izogniti nevarne operacije, ako se prepušča zdravniškemu zdravljenju.

Zdravijo se vse moške, ženske in otročje bolezni.

Katarju in boleznim v želodcu se Ako imate katarne nepravilke, pridi-te, da se vas preišče. Vsi bolni naj se poslužijo te prilike. Ako ste ozdravljivi, vam povemo, ako ne, vam da nasvet. Noben bolnik naj ne zamudi te prilike.

Ako imate revmatizem, nervoznost, slabost, otekline noge ali roke, jetrne nepravilke, srčne bolezni, ali katerekoli zgubljajoče bolezni kakor oslabljenost, bledost, vrtočlavost dispesijo, slabo prebavo, zabasan, ne-prilike v želodcu ali epilepsijo, bišči-te dr. Snella.

Uspešno se zdravijo krvne in kožne bolezni, kakor tudi pruh.

Ženske, ki trpijo na glavobolu, melanholiji, hrtenci ali na kakih posebnih boleznih, ki so lastne ženskam, naj gotovo vprašajo za svet tega specialista.

Ovarium ali trebušne nepravilke se zdravijo brez operacije. Ako se vam je svetovalo, da se daste operirati za te vrste bolezni ali vsled pruha, tedaj ne postavljajte preje življenja v nevarnost, da vprašate tega specialista.

Stari ali mladi možje. Nobene razlike ni, na čem bolehat ali koliko časa bolehat; ako je v nevarnost vaša sreča, obrnite se na tega specialista.

Nič ne de, kakšno bolezen imate ali kako slabe izjave ste ališali o sebi, nič ne de, ako se vam je reklo, da ste neozdravljivi. Posvetujte se s tem znamenitim zdravnikom, in ako je le nit upanja, tedaj boste našli upanje v njegovem zdravljenju, ki vas bo dovedlo do zdravja, zadovoljstva in sreče.

POSEBN APOZORNOST se obrača na kemične in mikroskopične preiskave krvi, urina in sputuma in na nervoznost ter dušne kompliciranosti. Naslovite vsa sporočila na

Dr. Albert F. Snell
80 Public Square, Cleveland, O.
or 1054 Wesley Ave., Cincinnati, O.
Uradne ure: od 9. dopoldne do 8. zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 1. popoldne.

4 VELIKE SOBE, klet, podstreha, elektrika in vse udobnosti, se oddajo v najem. Rent \$20.00. Vprašajte na 15409 Halle Ave. (196)

Naročajte dnevnik ENAKOPRAVNOST

MALI OGLASI

POZOR DEKLETA!
Išče se dekle za hišna dela; plača po dogovoru. Zglasiti se je na 3434 W. 65 St. (195)

ODDA SE čedna soba za enega fanta. Ravno tam se odda garaža za en avtomobil. Zglasite se na 1036 E. 68 St. (195)

POMIVALKA POSODE
dobi delo; 9 ur na dan; plača \$10 na teden. Vprašajte na 632 E. 152nd St. (194)

GROČERJA, MESNICA in CANDY STORE naprodaj. Proda se vse skupaj ali posamezno. Proda se tudi hiša ali pa se da v najem. Za naslov se je zglasiti v uradu tega lista. (194)

PRODA SE MLEKARNA z vso opremo, mašinerijo, konji in vozovi. Razpeča se po 300 galonov mleka na dan. Več se poizve v uradu Enakopravnosti. (194)

ANTON TEKAUČIČ
15508 Holmes Ave.
Priporoča svojo moderno ureje-no gostilno z mehkiimi pijačami. Dobijo se tudi sladšice, sladole, (ice cream) in vsakovrstne smodke. (194)

PRODA SE
Skupina pohištva: velik usnat stol, gugalnik in divan iz pristnega usnja ter mahagovine. Vsi trije kosi so še skoro novi ter se prodajo po nizki ceni. Vprašajte na 9506 Adams Ave. (194)

HIŠA s tremi sobami, za majhno družino se odda v najem. Pripravno je tudi za pečlarje. Vprašajte na 15021 Thames Ave Collinwood. (196)

SLUŽBO DOBI
Slovenka stara okrog 30 let pri družini štirih oseb. Za nadaljna pojasnila se je obrniti na 16209 St. Clair Ave., Collinwood. (199)

MOŠKI IN FANTJE!
Vedite, da sem se preselil iz 1100 E. 63 St. na 6026 ST. CLAIR Ave. ter da izdelujem obleke po naj-novejših krojih. Proditre, da vam umerim eno za jesen!
KRIST LOZAR, krojač. (Sept. 23)

CIRCLER
MORE THAN A BRASSIERE
NO. 1111
PRICE \$100
Circler je boljši kot naveden modrc. Samo nataknete si ga preko glave, zapnete ob pasu in pod pas-duho pa se vas lepo prime. Če ga vas trgovac nima, pošljite nam vaše ime in naslov in št. Poslali vam bomo Circler. Sizes 34 to 48.
Nemo Hygienic-Fashion Institute
120 East 16th St., New York, Dep't M.

NAZNANILO.

Slov. uniformirano podporno društvo "Baron Vega" je za zadnji mesečni seji sklenilo, da se opusti pristopnina za dobo treh mesecev in sicer za september in junij. Dragi rojaki, sedaj imate priliko pristopiti k društvu, tero je poznano kot dobro društvo v Collinwoodu, kajti društvo plača \$150.00 usmrtnine in \$100.00 bolniške podpore na dan in to za \$1.00 mesečnih prispevkov. Za vsa pojasnila se obrnite na tajnika ali kateregakoli člana društva.

IGNACIJ MEDVED, tajnik
15313 Holmes Ave.
Collinwood, O.

SLOVENSKA POPRAVLJALNICA AVTOMOBILOV
Mi varimo in ravnamo vsa vrsta avtomobilov in kovinskih predmetov. Zaloge olja, gasolina, mazilcev, mišljih obročev in drugih potrebnih. Ako rabite pomoči, pokličite nas po telefonu. POKLON CETON 1372.
Odpri tudi ob nedeljah.
ELYRIA AUTO REPAIR & WELDING
6512 St. Clair Ave.

SINGER SEWING MACHINES
Električni valjni stroji. Razni posamični deli in pravičnice.
SINGER SIVALAN STROJ

LOUIS LEVSTIK
6527 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

SUPERIOR HOME SUPPLY
SODI ——— STEKLENICE

DOBRO PIVO

Dobi se pri:
HMEJ. Uspeh vselej zavaja, je potreba naš SLAD
Frank Ogler
8401 Superior Ave.
106th St. Clair Marketa House
8704 Buckeye Rd.
Anto Dolgan
15617 Waterloo Rd. in
Frank Kunstelj
6117 St. Clair Ave.

V NEDELJO

popoldan ima DR. DOSLUZENEC iz Clevelanda svoj

IZLET

na Močilnikarjeve, sedaj Anton Kossove farme. Vse člane in prijatelje vabi, da gotovo pridrže v vršile se bodo vaje in tem prosta zabava. (194)

Slovenska Banka Zakrajsek & Cesar

70 — 9th Ave. New York City
pošilja denar v stari kraj in zanesljivo in po nizki ceni prodaja vozne listke za vse ne prekmorske kraje. Opravlja vse druge posle in v zvezi s starim krojem. Postrežba točna in solidna.

Rojaki v West Parku

POZOR!

Naznanjam vam, da bom otvoril
28. augusta
Moderno urejeno
grocerijo in mesnico

na 4682 West 130th St.

Postreženi goste vselej z dobro svežo in prekajeno mesenino ter z raznim grocerijskim blagom, po nizkih cenah.

Priporočam se za vsestransko naklonjenost vseh Slovencev in Hrvatov.

Marko Kuhar

Najsladkejši grozdni sok se stisne iz
GROZDJA

katerega naročite lahko sedaj da se vam ga pripelje v septembru in sicer na primerne obroke
Če nečete napraviti zmote, in želite kupiti najboljše grozdje po najnižjih cenah, potem ga naročite od

CALIFORNIA GRAPE COMPANY
660-663 Hippodrome Annex
CLEVELAND, OHIO.

Ali ste si že nabavili knjigo

"Naš spolni život"

Ako ne, požurite se, dokler jih je še kaj v zalogi. Knjiga se prodaja po \$2.50 komad, a sedaj je cena za nedoločen čas samo

1 dolar.

Knjiga je pisana v hrvaščini, a se jo lahko razume; je neprecenljive vrednosti za vsakogar, kateri jo kupi.

DOBI SE JO V NAŠEM URADU.